

*Якубівська Ю.Є.
к.е.н., викладач кафедри маркетингу
та комерційної діяльності ПВНЗ “ТКІ”*

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Сучасне становище України, що зумовлене особливостями її нових суспільно-політичних та економічних відносин, підпорядкованих характеру євроінтеграційної стратегії, ставить перед нашою державою важливі завдання в контексті вдосконалення нормативно-правової бази в інтересах зміцнення економічної безпеки України. Пріоритетними завданнями у цьому мають стати скоординована реалізація усіх урядових програм, діяльність відомств, спрямована на захист прав і свобод людини та громадянина. У сучасних реаліях Україна, що територіально розміщена на перехресті стратегічних інтересів великих держав, повинна орієнтуватися на встановлення дружніх відносин як з Російською Федерацією та іншими державами, які виникли на території колишнього СРСР, так і з європейськими державами та іншими країнами світу. Розвиток геополітичного майбутнього України в контексті формування системи економічної безпеки нашої держави переважно розглядається у трьох основних векторах:

1. Інтеграція у Європейський Союз.
2. Співробітництво з Російською Федерацією та іншими країнами колишнього СРСР.
3. Посередництво у діалозі між Сходом і Заходом.

Розглянемо доцільність вступу України до ЄС – потенційні перспективи та загрози.

Перспективи:

- завершення соціальних та економічних реформ (наприклад, лібералізація та реструктуризація економіки, подолання нелегальної імміграції, корупції);
- зміцнення політичних, соціальних та економічних свобод (Євросоюз підтримує прагнення України, що спрямовані на розвиток ефективності, прозорості та демократичності діяльності органів державної влади);
- побудова та формування ефективної ринкової економіки (Європейський Союз підтримуватиме Україну в розвитку й запровадженні економічних заходів, необхідних для збільшення обсягів внутрішніх та іноземних інвестицій і виконанні вимог іноземних кредиторів);
- покращення рівня та умов підприємництва, інноваційної діяльності, інвестування, праці.

Загрози:

- низький рівень економічного, науково-технічного та інноваційного розвитку при виході на міжнародні ринки призведе до зниження показника конкурентоспроможності національного виробника на міжнародному рівні;

- відсутність природних ресурсів, що становлять інтерес для імпортерів сприятиме відсутності інтересу потенційних інвесторів;
- незавершеність процесу приватизації;
- наявність податкового тиску на підприємців, що у свою чергу стимулюватиме до необґрунтованого завищення цін на національний продукт;
- неефективне адміністрування, бюрократизація та корумпованість органів державної влади створять фактор недовіри закордонних партнерів.

В Україні існує чітке усвідомлення того факту, що становлення глобального економічного простору пов'язане з підвищенням мобільності робочої сили, ліквідацією торгівельних бар'єрів, розвитком засобів зв'язку і транспорту [1, 11]. Сама ці фактори відіграють першочергову роль в процесі формування ефективного механізму економічної безпеки держави.

Україна налаштована на продовження діалогу із Брюсселем щодо питання включення до тексту Угоди про асоціацію європейської перспективи членства України в Європейському Союзі, в першу чергу орієнтуючись на резолюцію Європарламенту щодо ситуації в Україні від 25 лютого 2010 року [2], в котрій зазначається, що «...Україна – це європейська держава і відповідно до Статті 49 Договору про Європейський Союз вона може подати заявку на членство у ЄС як будь-яка інша європейська країна, яка дотримується принципів свободи, демократії, поваги до прав людини та основних свобод, а також верховенства права», «..Україна – це держава, що перебувала в складі Радянського Союзу та про пройшла довгий шлях подолання негативного спадку та позбавилася його» та «...Україна як європейська країна має спільну історію та спільні цінності з країнами Європейського Союзу і визнає європейські устремління». Зважаючи на дані твердження, а також на орієнтацію України у євроінтеграційному напрямку, позитивним кроком для нашої держави стало парафування 19 липня 2012 року в Брюсселі представниками України і Європейської комісії тексту Угоди про зону вільної торгівлі між Україною і ЄС, яка є невід'ємною частиною Угоди про асоціацію між Україною і ЄС. Першочерговим кроком в контексті забезпечення доступу товарів та послуг українського походження на внутрішній ринок Євросоюзу зі сторони нашої держави повинна стати адаптація законодавства України до міжнародних норм та стандартів, імплементація останніх у національну практику, гармонізація внутрішнього нормативно-правового поля. Зокрема, даний аспект повинен стосуватися таких сфер, що охоплені Угодою, як: державні закупівлі, технічне регулювання, охорона та захист інтелектуальної власності тощо, тобто тих, що мають першочерговий вплив на формування ефективної системи економічної безпеки України.

Окрім того, Україна активно підтримує Парламентську асамблею Euronest і «Східне партнерство», а також поступово активізовує свої зусилля для забезпечення більшої демократії, верховенства права і поваги до прав людини та основних свобод, а також ті, що стосуються інтегрованого управління кордонами, енергетики, зони вільної торгівлі та всеохопного

інституційного будівництва, і у майбутньому прагне продовжувати йти шляхом європейської інтеграції, а також у напрямку тісного співробітництва з ЄС в рамках політик «Східне партнерство» та «Чорноморська синергія» [2]. Українська сторона позитивно оцінює Ініціативу «Східне партнерство», а також має намір і надалі відігравати лідируючу роль у процесі її вдосконалення та консолідації навколо неї країн Східної Європи. Водночас Україна зацікавлена у співпраці у рамках «Східного партнерства» із державами, котрі не входять до Євросоюзу, однак надали свою згоду на фінансування деяких проектів (наприклад, Японією, Канадою, США, Норвегією).

Отже, ключовими кроками на шляху формування ефективної системи економічної безпеки України в контексті реалізації євроінтеграційної політики є наступні:

1. Виявлення ключових проблем, що виникли в Україні у процесі світової фінансово-економічної кризи, а також формулювання та виконання ключових завдань щодо подолання їх наслідків (фінансова, інформаційна та технікотехнологічна безпека).
2. Підвищення інвестиційної привабливості України на світовому рівні, стимулювання розвитку венчурного бізнесу, орієнтація на інноваційно-інтелектуальний тип розвитку України (інтелектуальна, технікотехнологічна безпека).
3. Всеохоплююча внутрішня гармонізація та адаптація законодавства України до законодавства Євросоюзу. Включення до тексту Угоди про асоціацію європейської перспективи членства України в Європейському Союзі (політикоправова безпека).
4. Активна підтримка «Східного партнерства» і Парламентської асамблеї Euronest (політикоправова та інформаційна безпека).
5. Податкове та митне стимулювання діяльності малого та середнього бізнесу в Україні. Активна боротьба та подолання корупції (фінансова та силова безпека).

Література:

- 1.Потехіна В. О. Інтелектуальна власність : [навчальний посібник] / Віра Олександрівна Потехіна. – К. : Центр учбової літератури, 2008. - 414 с.
- 2.Резолюція Європарламенту щодо ситуації в Україні : [Електронний ресурс] / Інформаційне агентство УНІАН. – 2012.– Режим доступу: <http://www.unian.ua/news/364951-rezolyutsiya-evroparlamentu-schodo-situatsiji-v-ukrajini-povniy-tekst.html>